

debatt

Telefon 776 40 600 • debatt@itromso.no

KRONIKK
Maks 6.000 tegn
inkl. mellomrom.
Legg gjerne ved
portrettfoto.
DEBATTINNLEGG
Maks 3.000 tegn
inkl. mellomrom.

All utgivelse skjer i henhold til iTromsøs
publiseringsvilkår.
Vi forbeholder oss retten til å arkivere
og utgi i elektronisk form alt som er
publisert i iTromsø. Innsendt materiale
og innsendt stoff honoreres bare når det
er avtalt.
Vi forbeholder oss retten til å korte ned.

«NÅR FJORDENE BLÅNER»: Pensjonist Einar Mjølhus reagerer på at Jonny Hansen utnevnte Adolf Thomsen, som har en byste i Kirkeparken, til komponist av melodien til sangen «Når fjordene blåner».
FOTO: HÅKON STEINMO

«Overraskende at en erfaren avismann bommer her»

KIRKEPARKEN

EINAR MJØLHUS
Pensjonist

Dette er en kommentar til et innlegg av tidligere redaktør i denne avisa, Jonny Hansen. Innlegget hans handler om Kirkeparken, hvor han har noen kritiske merknader. De er sikkert meget fornuftige, og rette vedkommende bør lese hans synspunkter nøye. Men mitt anliggende er et annet, og Jonny Hansen får ha meg unnskyldt for at jeg med dette avsporer hans anliggende en smule.

Det som jeg reagerte på, var at han utnevnte Adolf Thomsen til komponist av melodien til sangen «Når fjordene blåner». I tillegg omtalte han denne som «..., sangen som får oss nordlendinger til å føle en eim av mai i svarteste mørketida». Dette kan da ikke stemme, tenkte jeg, dette er et

glansnummer fra mannskorenes glanstid, og komponisten må vel være Kierulf?

Heldigvis har vi Google og Wikipedia. Der fant jeg følgende: Komponisten er verken Thomsen eller Kierulf, men Alfred Paulsen. Han levde fra 1849 til 1936. Han var elev av en rekke betydelige norske komponister, blant annet Edvard Grieg, og var i yngre år organist i Oslo. Men etter hvert emigrerte han til USA og slo seg ned i Chicago, hvor han var organist og kordirigent «... fra 1895», og hvor han bodde ved sin bortgang. I tillegg til «Når fjordene blåner» har Alfred Paulsen også komponert melodien til et annet av mannskorenes glansnummer, nemlig «Norge mitt Norge».

Teksten til «Når fjordene blåner» er skrevet av John Paulsen. Han levde fra 1851 til 1924, og hadde en betydelig litterær produksjon, men han er vel i dag for det meste en glemt forfatter. Jeg fant ikke

noe slektskap mellom disse to blad Paulsen; tvert imot: mens komponist Alfred Paulsen var født i Oslo, var forfatter John Paulsen født i Bergen to år senere. Det er heller ikke noe nordnorsk med «Når fjordene blåner»; det ser ikke ut som John Paulsen hadde noen tilknytning til Nord-Norge.

Men når man så har googlet disse, får man jo også google Adolf Thomsen (1852 – 1903), som vitterlig var organist i Tromsø, og satte melodi til Elias Blix sin folkekjære tekst «Barndomsminne frå Nordland». På Wikipedias artikkel om Adolf Thomsen sto det at Thomsen også har skrevet melodier til «Når fjordene blåner» og «Gud signe vårt dyre fedreland».

Men det motsies klart og tydelig andre steder på Wikipedia, f.eks. når man googler sangtitlene. Når det gjelder den siste av disse, er teksten riktig nok av Elias Blix,

men Wikipedia opplyser i artikkelen om salmen at den er skrevet til melodien for en dansk salme, «Den signede dag med fryd vi ser», som vel også står i salmeboka, og fortsatt synges på samme melodi. Her er forfatteren selveste Grundtvig, og den ble første gang sunget i 1826 med melodi av C.E.F. Weyse, altså lenge før Adolf Thomsen og de to blad Paulsen var født (ifølge Wikipedia).

En mulig forklaring kan være at Adolf Thomsen kan ha laget korarrangementer av disse sangene, som så er blitt utgitt. På nettversjonen av Store Norske Leksikon sto det også at Adolf Thomsen skrev «Gud signe vårt dyre fedreland» i 1885. Det kan han altså ikke ha gjort. Men i 1885 var Adolf Thomsen etablert i Tromsø, og han kan jo da ha laget musikkalsk materiale for kor som han ledet her i byen.

Men her er et lite prosjekt for jour-

nalistene: En annen stor musikkalsk høvding i Tromsø, Karl Hall, overlapper jo med Adolf Thomsen.

Hvordan var forholdet disse to imellom? Thomsen gikk jo tidlig bort, vel 50 år, men på den tida (1903) var Karl Hall vel etablert som musikkalsk drivkraft i den lille avsides byen Tromsø, med orkester (Totalavholdsforeningens orkester) og det hele. Samarbeidet de? Eller var de rivaler? Eller holdt de på med hver sitt?

Til slutt enda mer pirk til avismannen Jonny Hansen: han skriver i 2. avsnitt: «... Adolf Thomsen, byens kanskje største musikkhøvding gjennom tidende». Men ordet tidende, hva betyr nå det ordet? Det er vel nyhet, eller budskap, noe sånt. Før ble mange aviser gitt navn med «tidende» i navnet, og da er det vel denne betydningen som gjelder. Litt overraskende at en erfaren avismann bommer her.